

اقتصاد

نبض اقتصاد

معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان:

وام ازدواج صف ندارد

محمدمهدی‌تندگویان با اشاره به تغییر مسیر تسهیلات ازدواج تصریح کرد: متقاضیان وام ازدواج تا سال ۹۶ در صف چند ساله قرار داشتند و در برخی موارد متقاضیان پس از چند سال زندگی مشترک دارای فرزند می‌شدند در حالی که هنوز وام به دستشان نرسیده بود تا اینکه طرح ضربتی اجرا شد تا صف وام ازدواج صفر شود و اکنون تقریباً به روز است اما اکنون که صفی برای وام ازدواج نیست و رقم آن قابل توجه است ظاهراً از مسیر اصلی خود خارج و موجب سودجویی‌هایی شده است.

وی افزود: زمانی که وام ازدواج به ۱۵ میلیون تومان رسید خرید و فروش و نقل و انتقال وام ازدواج، رواج پیدا کرد اما با افزایش آن به ۳۰ میلیون تومان چند اتفاق افتاد و آن هم افزایش ازدواج دختران زیر ۱۵ سال و افراد بالای ۵۰ سال بود که این موضوع از نظر جامعه‌شناسی قابل تأمل است. معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان با بیان این‌که تخلف و انحراف وام ازدواج را به همه مقامات نظارتی، قانونگذاری و اجرایی گزارش دادیم تاکید کرد: دختران زیر ۱۵سال نمی‌توانند حساب بانکی باز کنند اما وام ازدواج به آنها تعلق می‌گیرد که ما پیشنهاد دادیم برای این گروه سنی وام ازدواج تا ۱۸ سال ذخیره شود و تا وقتی به سن قانونی رسیدند بتوانند دریافت کنند.

به گفته وی، ازدواج‌های اجباری در مناطق کم‌برخوردار رشد چشمگیری داشته، به طوری که ۱۲هزار دختر زیر ۱۵ سال در سال ۹۸ ازدواج کردند که نسبت به سال ۹۷ رشد چهار برابری داشته است. نگرانی ما از این بابت است که فرد هنوز نمی‌تواند صاحب حساب باشد و مشخص است که توانایی پرداخت اقساط را ندارند.

این مقام مسؤول ادامه داد: بهترین حالتی که مدنظرمان است بهره‌مند شدن خانواده از این تسهیلات خواهد بود اما با توجه حساسیت جامعه نسبت به کودک همسری نظارت بیشتری را می‌طلبید. این در حالی است که پرداخت وام ازدواج مانند وام مسکن نیست که سند خانه در رهن بانک قرار بگیرد و باید برای دریافت آن ضامن معتبر به بانک معرفی کرد.

معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان با بیان اینکه گروه سنی جدیدی برای ازدواج اقدام کردند توضیح داد: از سال گذشته ازدواج افراد بین ۵۰تا ۷۰سال که بین‌هزار تا ۱۲۰نفر بود به بیش از چهار هزار نفر رسیده است. در حالی که قانون‌گذار برای ازدواج بین ۱۸ تا ۴۰ سال برنامه‌ریزی می‌کند و جالب اینجاست که در این گروه سنی کاهش ازدواج داشتیم. وی با بیان اینکه تسهیلات ازدواج با شخصیت افراد مرتبط است افزود: اگر تسهیلات اشتغال، مسکن یا موارد دیگر از مسیر اصلی منحرف شود حساسیت کمتر است، چون با کالا سروکار دارد اما وام ازدواج با شخصیت افراد مرتبط است که آگاهی‌ها را رسمی در فضای مجازی نگرانی ما را بیشتر می‌کند. از سوی دیگر باعث شده تا ازدواج‌های صوری بیشتر شود.

تندگویان معتقد است، وام ازدواج حق همه افراد است و موافق افزایش آن و تسهیل مسیر ازدواج هستیم اما باید ساز و کار پرداخت آن تغییر کند تا پسران و دختران برای وام ازدواج نکنند. معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان به سودجویی برخی افراد در زمینه مشاوره وام ازدواج اشاره کرد و گفت: برخی افراد در فضای مجازی مشاوره وام ازدواج می‌دهند و پول دریافت می‌کنند در حالی که با مراجعه به سایت بانک مرکزی و ثبت نام به‌راحتی متقاضیان می‌توانند کار خود را پیش ببرند.

وی افزود: هفته گذشته برای دادستانی و پلیس فتا نامه‌ای ارسال شد تا با سایت‌ها و سوءاستفاده‌های وام ازدواج در قالب خرید و فروش برخورد شود.

تندگویان درباره انتقاد زوج‌ها از این‌که بانک‌ها مصوبه مجلس درباره پرداخت وام ازدواج با یک ضامن را اجرا نمی‌کنند و بانک مرکزی هم نظارتی ندارد، گفت: بانک مرکزی اعلام کرده هرکسی در این خصوص مشکلی دارد در سامانه ثبت شکایات با درج شماره تسهیلات که به زوج اعلام شده و شعبه بانکی که یک ضامن را قبول نمی‌کند اعلام شکایت کند. ما هم در وزارت ورزش و جوانان به شکایات رسیدگی می‌کنیم و از طریق کاتبه پیگیر هستیم.

معتبر قبول می‌کنند. بانک مرکزی همچنین ابلاغ کرده که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی می‌توانند یارانه پرداختی به اشخاص را به عنوان تضمین در این زمینه بپذیرند. این در حالی است که مبلغ یارانه نقدی بسیار کمتر از اقساط وام ازدواج است و این بند از بخشنامه بانک مرکزی، عملیاتی نیست.

منابع بانک‌ها کافی است

باتوجه به تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۹۵، بانک مرکزی موظف است به منظور حمایت از ازدواج جوانان، کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری کشور را ملزم کند به اندازه سهم خود از مجموع سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و جاری در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه مشارکت کرده و تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را در اولویت نخست پرداخت قرار دهد. بانک مرکزی همچنین موظف است پرداخت وام ازدواج را به گونه‌ای مدیریت کند که در پایان هر ماه، صف متقاضیان کمتر از ۵۰ هزار نفر باشد.

استفاده از سپرده‌های جاری در پرداخت وام قرض‌الحسنه، در طرح جدید بانکداری مجلس نیز تصریح شده است و امکان آن وجود دارد. بر اساس آمارهای پولی و بانکی که در سال ۹۸ توسط بانک مرکزی منتشر شده است، میزان سپرده‌های جاری قرض‌الحسنه نظام بانکی تا خرداد ۹۸، به اندازه ۲۲۶ هزار میلیارد تومان است، همچنین مجموع سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز (البته با کسر صندوق پس‌انداز مسکن) نیز به اندازه ۹۷ هزار میلیارد تومان بوده است. در مجموع با کسر ذخیره قانونی، به اندازه ۲۹۰ هزار میلیارد تومان منابع برای پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه که مهم‌ترین رکن آن وام ازدواج است، وجود دارد. روند ازدواج در کشور در سال‌های اخیر نزولی بوده و هرچند آمار ازدواج در سال ۹۸ هنوز منتشر نشده اما در سال ۹۷ تعداد ازدواج در کشور حدود ۵۵۰ هزار مورد بود. اگر همین تعداد ازدواج در سال جاری انجام گیرد و همه آنها متقاضی دریافت وام زوجین ۱۰۰ میلیون تومانی باشند، بانک‌ها باید ۵۵ هزار میلیارد تومان از منابع قرض‌الحسنه خود را به وام ازدواج اختصاص دهند که با توجه به ارقام یادشده درباره مجموع منابع جاری و پس‌انداز بانک‌ها، کاری شدنی است.

خرید وام‌های ازدواج برای جوانان بوده است. با توجه به اینکه وام ازدواج، تقریباً تنها سیاست کشور در حمایت از ازدواج جوانان است، این سیاست باید با هزینه‌های جوانان منطبق بوده و به گونه‌ای طراحی شود که ایجاد انگیزه نماید و جوانان را به ازدواج ترغیب کند. گسترش ازدواج و تشکیل خانواده تأثیر مستقیمی بر افزایش تقاضا و رشد اقتصادی دارد.

اقساط وام ققدر است؟

تقریباً اقساط وام ازدواج ۵۰ میلیون تومانی، ۶۵۰هزار تومان و اقساط مجموع وام ۱۰۰ میلیون تومانی یک میلیون و ۳۰۰ هزار تومان است که بسیاری از زوج‌های جوان از پرداخت این اقساط هم ناتوانند.

خانم نوروزی جوانی است که اخیراً ازدواج کرده و می‌گوید پس از شنیدن خبر افزایش وام ازدواج به ۱۰۰ میلیون تومان خوشحال شدم، اما وقتی فهمیدم اقساط آن بیش از یک میلیون و ۳۰۰هزار تومان است، فهمیدم که قادر به پرداخت اقساط وام ازدواج نیستیم.

آقای هزار هم که سال گذشته ازدواج کرده می‌گوید وام ۱۰۰ میلیونی در شرایط فعلی رقم بالایی نیست. تا دو سال قبل با وام ازدواج ۳۰ میلیون تومانی می‌شد یک واحد مسکن مهر خرید اما امروز با ۱۰۰ میلیون تومان فقط می‌شود همان واحد را اجاره کرد.

کارشناسان چه می‌گویند؟

سجاد حیدرزاده، کارشناس مسائل بانکی در همین خصوص گفت: معمولاً در سالیان اخیر دولت‌ها از خردادماه شروع به اعطای وام ازدواج به زوج‌های جوان می‌کردند. وی افزود: وام ازدواج باید در سال‌های مختلف بر اساس نرخ تورم اسفند سال قبل آن محاسبه شده و افزایش یابد، هرچند طی سال‌های ۸۹ تا ۹۴ تا شاهد اعطای وام ۳ میلیون تومانی به‌هریک از زوجین بودیم ولی خوشبختانه این میزان طی سال‌های ۹۵ به بعد با رشد خوبی مواجه بوده ولی باز کافی نیست.

این کارشناس مسائل بانکی تصریح کرد: هرساله بانک‌ها مبلغ زیادی تحت عنوان قرض‌الحسنه از مردم جذب کرده‌اند ولی متأسفانه این منابع قرض‌الحسنه طی سالیان گذشته صرف اعطای وام به خود مدیران این بانک‌ها شده است، این در حالی است که طبق قانون این منابع باید به صورت قرض‌الحسنه همچون وام ازدواج در اختیار مردم قرار گیرد.

پاسخ بانک‌ها به سختگیری در قبول ضامن

محمدرضا جمشیدی، دبیرکل کانون بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خصوصی درباره اعطای تسهیلات ازدواج گفت: همانطور که بانک مرکزی به بانک‌ها ابلاغ کرده اعطای وام ازدواج باید با یک ضامن معتبر پرداخت شود، تقریباً همه بانک‌ها این مورد را رعایت می‌کنند. وی افزود: کسی که ضمانت وام ازدواج را بر عهده می‌گیرد باید مدارکی مبنی بر دریافت حقوق به بانک ارائه کند و اگر از درآمد یابینی برخوردار باشد ممکن است بانک از مشتری بخواهد که یک ضامن دیگر با همان میزان حقوق معرفی کند که این تخلف نیست. ضامن به دلیل اینکه از درآمد بالایی برخوردار نیست بانک نمی‌تواند برای پرداخت اقدامی انجام دهد. جمشیدی با بیان اینکه ضامن باید توانایی بازپرداخت وام در صورت عدم پرداخت توسط وام‌گیرنده را داشته باشد تصریح کرد: برخی افراد دریافت وام را شوخی می‌گیرند و برای دریافت وام ازدواج از دوستانشان که درآمد پایینی دارند کمک می‌گیرند در حالی که بانک‌ها ضوابط مشخصی برای پرداخت وام دارند و نباید از قهوه‌خانه ضامن معرفی کنند. این افراد مدعی هستند که ضامن برای امضای سفته‌ها آورده‌اند اما بانک قبول نمی‌کند و باید حقوق ضامن به میزانی باشد که اگر دریافت‌کننده وام اقساط را پرداخت نکرد بتواند به تعهد خود عمل کند.

دبیرکل کانون بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خصوصی ادامه داد: ضامن باید در یک شرکت معتبر خصوصی و دولتی مشغول به کار باشد تا بانک برای پرداخت وام وارد عمل شود. قبل از پرداخت وام تحقیقات بانک در مورد فرد متقاضی و ضامن آغاز می‌شود و اگر افراد بخواهند با شرکت‌های صوری اقدام به دریافت وام کنند قطعاً با مشکل مواجه خواهند شد. در صورتی که متقاضی نتواند افراد معتبر معرفی کند بانک به وی پیشنهاد وثیقه ملکی را می‌دهد تا بتواند وام را پرداخت کند.

انتظار اخذ وام باشند، صرفاً مشمول سقف فردی ۱۵ میلیون تومان خواهند شد.

بانک مرکزی شرایط ضامنین را به طور مبهم ضامن معتبر اعلام کرده است. کلیدواژه «ضامن معتبر» که بانک مرکزی ابلاغ کرده موجب رفتار سلیقه‌ی شعب

بانک‌ها شده است و تقریباً همه آنها فقط کارمند رسمی دولت را به عنوان ضامن

با وجود ابلاغ بخشنامه از سوی بانک مرکزی درباره چگونگی پرداخت وام ازدواج

بانک‌ها طبق سلیقه خودشان و خلاف قانون موجود عمل می‌کنند

عملیات بانکی علیه وام ازدواج

با مصوبه مجلس ویر اساس قانون بودجه سال ۹۹ وام ازدواج برای هر یک از زوجین از ۳۰ میلیون تومان به ۵۰ میلیون تومان افزایش یافت. طبق قانون به هر یک از زوجین ۵۰ میلیون تومان وام تعلق می‌گیرد که دو نفر در مجموع می‌توانند ۱۰۰ میلیون تومان وام بگیرند. بانک مرکزی هم موظف است از محل منابع پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه نظام بانکی، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به زوج‌هایی که تاریخ عقد آنها بعد از ۱/۱/۹۶ است و تاکنون وام ازدواج دریافت نکرده‌اند، با اولویت نخست پرداخت کند. طبق بخشنامه بانک مرکزی برای هر ۵۰ میلیون تومان وام ازدواج یک ضامن نیاز است و شرایط بازپرداخت آن ۸۴ ماهه یا ۷ ساله و با سود ۴ درصد است همچنین پیش‌ثبت نام از طریق سایت ve.cbi.ir است و زوجین هنگام دریافت کد رهگیری می‌توانند به شعبه معرفی شده مراجعه کنند. گزارش‌های رسیده از مردم اما حکایت از آن دارد که برخی بانک‌ها نسبت به پرداخت وام ۵۰ میلیونی ازدواج سختگیری‌هایی دارند که خلاف مصوبه مجلس و ابلاغیه بانک مرکزی است.

بانک‌های دولتی خیلی زیاد بود ولی در بانک خصوصی هرچند با شرایط سخت برای ضامن اما نفرات کمتری در صف انتظار هستند و شعبه هم گفته دوهفته‌ای وام را واریز می‌کند.

حمید که برای وام ازدواج به بانک مراجعه کرده می‌گوید: «هفته پیش، چندین بار در شبکه خبر گفتند برای هر وام ازدواج ۵۰ میلیونی یک ضامن کفایت می‌کند اما به هر بانک که مراجعه کردم می‌گویند برای هر وام ۵۰ میلیونی، دو ضامن کارمند رسمی دولت؛ یعنی دو نفر برای گرفتن وام ازدواج ۱۰۰ میلیونی، باید چهار ضامن کارمند رسمی دولت پیدا کنند.»

وسوسه‌های وام ازدواج ۵۰میلیونی

برخی افراد نیز با افزایش وام

ازدواج به صورت صوری با هم ازدواج کرده سپس با اخذ وام ازدواج به صورت توافقی از هم جدا می‌شوند و به نوعی این امر بازی برد – بردی برای هر یک از زوجین صوری است که راضی

به این امر شده‌اند. وام ازدواج به منظور افزایش قدرت خرید افراد برای تشکیل زندگی مشترک داده می‌شود اما مدتی است این وام به جامعه هدف نمی‌رسد و منجر به خرید و فروش وام یا حتی ازدواج‌های صوری شده است.

در سال ۹۷، سه هزار دختر زیر ۱۵ سال ازدواج کردند اما در سال ۹۸ که رقم وام ازدواج به ۳۰میلیون تومان افزایش یافت یکباره ازدواج

ابهامات ابلاغیه بانک مرکزی

بانک مرکزی در بخشنامه خود درباره وام قرض‌الحسنه ۵۰ میلیونی اعلام کرده است تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به زوج‌هایی که تاریخ عقد آنها بعد از ۱/۱/۱۳۹۶ می‌باشد و تاکنون وام ازدواج دریافت نکرده‌اند، پرداخت می‌گردد. چنانچه متقاضیان قبل از سال ۱۳۹۶ ازدواج نموده و در صف سامانه ازدواج در

گروه اقتصاد

تخلف بانک‌ها

با وجودی که در قانون بودجه امسال و ابلاغیه بانک مرکزی تصریح شده که پرداخت وام ازدواج ۵۰ میلیونی با ضمانت یک نفر کافی است، اما با مراجعه بسیاری از زوجین جوان به بانک‌ها متأسفانه آنها شرایط عجیبی را برای اعطای وام به آنها اتخاذ کرده‌اند که بعضاً مشاهده شده برای اخذ این وام زوجین باید دو ضامن کارمند رسمی داشته باشند که خود این ضامنین نیز از شرایط مالی و حقوقی خوبی نیز برخوردار باشند. ادارات دولتی هم ارائه ضمانت وام به کارمندان را محدود کرده‌اند. به همین دلیل زوج‌ها برای دریافت وام به مشکل خورده‌اند.

خانم اسماعیلی که برای وام ازدواج اقدام کرده، درباره شرایط دریافت وام به ما می‌گوید: «وام ازدواج ثبت‌نام کردیم اما بانک می‌گوید باید دو تا ضامن داشته باشید. با هزار جور بدبختی یکی را پیدا کردیم و دیگر کسی را نمی‌شناسیم که بتواند ضامن شود. مسؤول اعتبارات شعبه و حتی مدیر شعبه هم تأکید دارند که باید دو ضامن داشته باشید. حالا باید ما چه کار کنیم؟ این وام را هم که می‌دهند ۳ میلیون تومان آن کارمزد بانک است و ۴۸ میلیون تومان آن را پرداخت می‌کنند که در این گرانی، صرف همه جهیزیه نمی‌شود.» به در حالی بانک‌ها باید وام ۵۰ میلیونی را به هر یک از زوجین با یک ضامن پرداخت کنند که همین امر موجب سختگیری‌های برخی از بانکی‌ها شده است؛ یکی از بانک‌ها شرط کرده ضامن باید مالک خانه و با حقوق ماهانه ۵ میلیون تومان باشد. یکی از متقاضیان وام ازدواج در همین ارتباط تاکید دارد که تعداد نفرات در صف وام ازدواج

با یک ضامن معتبر و سفته، وام باید پرداخت شود

یاسر مرادی، کارشناس حقوق بانکی درباره شرایط پرداخت وام ازدواج گفت: در آخرین بخشنامه‌ای که بانک مرکزی برای تسهیلات ازدواج صادر کرده آمده افرادی که تاریخ عقد آنها بعد از ۱/۱/۹۶ است می‌توانند با معرفی یک ضامن معتبر و سفته زوجین نفری ۵۰ میلیون تومان و جمعاً ۱۰۰ میلیون تومان دریافت کنند.

وی افزود: مجلس شورای اسلامی در بودجه سال ۹۹ مصوب کرد تا به هر یک از زوجین ۵۰ میلیون تومان و جمعاً ۱۰۰ میلیون تومان تسهیلات ازدواج پرداخت شود اما ساز و کار این پرداخت تغییر نکرد و بر اساس همان یک ضامن معتبر و سفته است که اخیراً بانک مرکزی دوباره آن را به بانک‌ها ابلاغ کرد.

مرادی با بیان اینکه تسهیلات ازدواج اکنون قابل توجه است و بانک مرکزی باید توجه بیشتری برای بازپرداخت آن در نظر بگیرد تصریح کرد: به زوجین باید کمک شود تا سنت حسنه ازدواج را انجام دهند و بر همین اساس به آنها ۱۰۰ میلیون تسهیلات قرض‌الحسنه داده می‌شود اما در عین حال بانک مرکزی باید مواردی را در نظر بگیرد تا بانک‌ها برای بازپرداخت تسهیلات مواجه نشوند.

این کارشناس بانکی به رفتار بانک‌ها برای اعطای تسهیلات اشاره کرد و گفت: بانک‌ها هم باید این نکته را توجه کنند طبق ضوابط بانک مرکزی ضامن باید معتبر باشد و اگر کسی حقوق کافی یا پروانه کسب در اختیار داشت بیش از حد سختگیری نکنند تا جوانان به راحتی بتوانند ازدواج کنند. وی تاکید کرد: اگر کسی ضامن معتبر با حقوق کافی یا پروانه کسب به بانک معرفی کرد و بانک نپذیرفت متقاضی می‌تواند با مراجعه به اداره نظرات بر بانک‌های بانک مرکزی شکایت و موضوع را پیگیری کند.

